

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

27 Νοεμβρίου 2023

**Συνέντευξη της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
Δρ Αθηνάς Μιχαηλίδου στη Cyprus Times (26/11/23)**

-Κυρία Μιχαηλίδου εννέα μήνες από την ανάληψη των καθηκόντων σας σε ένα εξαιρετικά σημαντικό Υπουργείο, αυτό της Παιδείας. Πως αποτιμάτε την μέχρι τώρα πορεία; Είστε εντός των στόχων που έχετε θέσει από την αρχή. Εκτιμάτε ότι υπήρξαν λάθη ή παραλείψεις;

Εδώ και εννέα μήνες εργαζόμαστε συστηματικά και μεθοδικά για να επιτύχουμε τα βήματα προς την αλλαγή, τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού μας συστήματος σε αυτό που πραγματικά αξίζει στα παιδιά μας, ώστε η φοίτησή τους στην εκπαίδευση να τους καθιστά ικανούς και ενεργούς πολίτες σε μια σύγχρονη κοινωνία.

Προς αυτή την κατεύθυνση δουλεύουμε με προγραμματισμό και συγκεκριμένο σχέδιο δράσης, ώστε να πετύχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Θα πρέπει σε αυτό το σημείο να επισημάνω ότι ο προγραμματισμός και οι δράσεις που προωθούμε, εδράζονται σε ερευνητικά δεδομένα, τη θεωρητική βάση της παιδαγωγικής επιστήμης και, ασφαλώς, στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας. Παράλληλα, κατευθύνονται από τις κατά καιρούς αξιολογήσεις του εκπαιδευτικού συστήματος από εξωτερικούς, αλλά και εσωτερικούς φορείς, καθώς και τις διαπιστώσεις των εμπλεκόμενων φορέων.

Έχοντας, λοιπόν, αυτά ως γνώμονα, προχωράμε στοχευμένα και μεθοδικά, σε συνεννόηση πάντοτε και συνεργασία με τους εταίρους μας, ώστε να βρούμε τις καλύτερες δυνατές λύσεις στην προσπάθειά μας να μεταβούμε στο σύγχρονο σχολείο.

Είμαστε εντός του πλαισίου που έχουμε θέσει, ενώ έχουμε κάνει και σημαντικά βήματα, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνεται η εφαρμογή ενός νέου, ολιστικού και σύγχρονου συστήματος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στη Μέση Εκπαίδευση, η υιοθέτηση του Ενιαίου Σχεδίου Βελτίωσης για την αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων και η απόφαση για σταδιακή κατάργηση του καθεστώτος αγοράς υπηρεσιών στα εκπαιδευτικά προγράμματά του

Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) και για παιδαγωγική αναδόμησή τους. Επιπλέον, έχουμε εφαρμόσει μια σειρά από στοχευμένα μέτρα για την ενδυνάμωση των σχολικών μας μονάδων κατά της βίας και της παραβατικότητας, ενώ ξεκινήσαμε και τον διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για τον εξορθολογισμό και την αναβάθμιση της Ειδικής Εκπαίδευσης, με απώτερο στόχο τη μετάβαση στην ενιαία/συμπεριληπτική εκπαίδευση.

Την ίδια στιγμή, έχουμε θέσει και τις βάσεις για την προώθηση και άλλων σημαντικών ζητημάτων, όπως είναι ο εκσυγχρονισμός και η επικαιροποίηση των Αναλυτικών μας Προγραμμάτων, η αναδιοργάνωση και βελτίωση της Ανώτερης Εκπαίδευσης, η αναβάθμιση της Τεχνικής Εκπαίδευσης και η αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.

-Δυστυχώς και φέτος είδαν το φως της δημοσιότητας διάφορα περιστατικά βίας εντός των σχολικών μονάδων με «πρωταγωνιστές» μαθητές. Στο πλαίσιο ευρείας σύσκεψης λήφθηκαν μέτρα. Τι θεωρείτε ότι πρέπει να αλλάξει για να εκριζωθεί αυτό το φαινόμενο;

Γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά πως το φαινόμενο της βίας και της παραβατικότητας δεν αφορά μόνο το σχολείο, αλλά αφορά και την οικογένεια, καθώς και την κοινωνία ευρύτερα. Είναι δηλαδή ένα κοινωνικό φαινόμενο. Άρα για την πρόληψη και την αντιμετώπισή του παίζουν ρόλο πολλοί παράγοντες και απαιτείται μια ολιστική και πολυεπίπεδη προσέγγιση.

Παρ' όλα αυτά, αναγνωρίζοντας τον παιδαγωγικό ρόλο του σχολείου και στηριζόμενοι, κυρίως, σε ερευνητικά αποτελέσματα, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου την 1^η Νοεμβρίου 2023 προχωρήσαμε στη θεσμοθέτηση πολύ συγκεκριμένων μέτρων με στόχο να περιορίσουμε, όσο είναι δυνατόν, αλλά και να προλάβουμε αυτά τα φαινόμενα. Τα μέτρα αυτά αφορούν στη στήριξη του σχολείου, την παιδαγωγική δηλαδή ενδυνάμωση της διευθυντικής του ομάδας, ώστε να μπορεί να αναγνωρίζει φαινόμενα βίας και παραβατικότητας και να τα καταγράφει σε ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Με τα μέτρα θεσμοθετείται επίσης και παρακολουθείται η εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, ενώ εισάγονται και οι έννοιες της Αγωγής του Πολίτη, της Ειρηνικής Επίλυσης Διαφορών και του Διαλόγου στα Αναλυτικά Προγράμματα.

Συγκεκριμένα, τα μέτρα που εγκρίθηκαν αφορούν, μεταξύ άλλων, στην:

- ένταξη μέτρων πρόληψης της βίας και παραβατικότητας στο Σχέδιο Βελτίωσης της κάθε σχολικής μονάδας,

- θεσμοθέτηση και παρακολούθηση της εφαρμογής της αντιρατσιστικής πολιτικής σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης,
- εισαγωγή, διαθεματικά, στο Αναλυτικό Πρόγραμμα όλων των βαθμίδων εννοιών και ενοτήτων Αγωγής του Πολίτη, Ειρηνικής Επίλυσης Διαφορών και Διαλόγου,
- σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων μάθησης για παιδιά με προκλητικά παραβατική συμπεριφορά,
- περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου του Υπεύθυνου Τμήματος ως πυρήνα πρόληψης της ενδοσχολικής βίας,
- αξιοποίηση του Συνδέσμου Γονέων/Κηδεμόνων μέσω σχετικής επιμόρφωσης,
- προώθηση της επιμόρφωσης των γονέων/κηδεμόνων σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας στην οικογένεια,
- υλοποίηση προγραμμάτων ενδυνάμωσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε θέματα βίας και παραβατικότητας,
- απλοποίηση της διαδικασίας διαχείρισης κρίσεων στα σχολεία,
- εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης στην Προσχολική Εκπαίδευση,
- ενίσχυση του προγράμματος Σχολικής Διαμεσολάβησης, και
- θεσμοθέτηση της επιμόρφωσης των σχολικών φρουρών αναφορικά με τα καθήκοντά τους.

Πρόκειται, όπως αντιλαμβάνεσθε, για στοχευμένα μέτρα, τα οποία είτε υπήρχαν στα σχολεία και δεν ήταν σε εφαρμογή αφού δεν ελέγχονταν συστηματικά, είτε θα μπουν τώρα σε εφαρμογή και θα αξιολογούνται στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς, για να μπορούμε να παρακολουθούμε την πορεία της προσπάθειας αυτής και να παρεμβαίνουμε αποτελεσματικά.

-Βλέπουμε τα τελευταία χρόνια να αυξάνεται η παρουσία παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στις σχολικές μας μονάδες. Υπάρχει σχεδιασμός για επίλυση του θέματος που προκύπτει;

Να αναφέρω ότι ήδη έχουμε κάνει τους σχεδιασμούς μας, στοχεύοντας κάθε παιδί να μπορεί να συμμετέχει αποτελεσματικά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Από τη φετινή χρονιά, λοιπόν, οι ώρες διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας έχουν αυξηθεί, ενώ έχουν αναπτυχθεί και δοκίμια αξιολόγησης που διευκολύνουν την παρακολούθηση της πορείας των παιδιών αυτών. Επιπρόσθετα, προωθούνται βελτιώσεις που θα διευκολύνουν τη λειτουργία μεταβατικών τάξεων στη Μέση Εκπαίδευση (ανασχεδιασμός σχολικών περιφερειών, μείωση αριθμού μαθητών κτλ).

Ενισχύουμε, ταυτόχρονα, τους/τις εκπαιδευτικούς μας με δίκτυα υποστήριξης που λειτουργούν, καθώς και με άλλες επιμορφωτικές δράσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν

διαδικτυακές συναντήσεις και σεμινάρια. Παράλληλα, ετοιμάζεται και το απαιτούμενο διδακτικό υλικό.

Επίσης, πολύ σημαντικό είναι το γεγονός ότι η αποτελεσματικότητα των δράσεών μας στον τομέα αυτό παρακολουθείται, μέσω εξαμηνιαίων εκθέσεων και εκεί και όπου χρειάζεται, προβαίνουμε στις κατάλληλες προσαρμογές. Σημειώνεται, τέλος, ότι σε αυτό το πλαίσιο προγραμματίζεται να προωθηθούν και ενέργειες για πιστοποίηση της ελληνομάθειας.

-Όσον αφορά το πολυσυζητημένο θέμα με τα κλιματιστικά στα σχολεία. Είχε διαμηνύσει και ο ΠτΔ ότι εντός τριετίας θα τοποθετηθούν σε όλα τα σχολεία. Άρχισε η υλοποίηση, που βρίσκεται η διαδικασία σήμερα;

Οι συνθήκες εργασίας και μάθησης εντός των σχολικών μας μονάδων αποτελούν πρωταρχικό μέλημά μας. Γι' αυτό και προχωρήσαμε στην απόφαση για άμεση μελέτη των τεχνικών απαιτήσεων και για εγκατάσταση κλιματιστικών στις αίθουσες διδασκαλίας, στη βάση κριτηρίων που αφορούν, κυρίως, στις κατά τόπους συνθήκες θερμικής άνεσης και στην ασφάλεια των παιδιών μας. Όπως έχουμε ήδη εξαγγείλει, σε συνεργασία με τις Σχολικές Εφορείες, αρχίζει το αμέσως επόμενο διάστημα η εγκατάσταση κλιματιστικών στα πρώτα 50 σχολεία, 10 σε κάθε επαρχία, σε πιλοτική φάση Στη συνέχεια και από τον Ιανουάριο 2024, με τους εταίρους μας θα εκπονήσουμε τριετές πλάνο για όλα τα σχολεία.

-Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προωθείται ο σχεδιασμός ενός νέου συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται ο σχεδιασμός και τι περιλαμβάνει;

Ο σχεδιασμός για το νέο Σύστημα Αξιολόγησης των Εκπαιδευτικών και του Εκπαιδευτικού Έργου, όπως πολύ σωστά αναφέρατε, περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με προϋπολογισμό άνω του μισού εκατομμυρίου ευρώ και με ορίζοντα ολοκλήρωσης τα επόμενα 2-3 χρόνια.

Προς αυτή την κατεύθυνση, λοιπόν, έχουμε ήδη προχωρήσει με το πρώτο βήμα, δηλαδή την υιοθέτηση του Ενιαίου Σχεδίου Βελτίωσης για την αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων, το οποίο από τον περασμένο Σεπτέμβριο έχει θεσμοθετηθεί, με σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Το κάθε σχολείο αναπτύσσει πλέον και επίσημα το Ενιαίο Σχέδιο Βελτίωσής του, που περιλαμβάνει σχέδιο επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών και αξιοποιεί κατάλληλα εργαλεία για την αυτοαξιολόγησή του.

Επιπρόσθετα, θα αρχίσει ο διάλογος για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, αφού όλοι οι φορείς παραδέχονται ότι το υφιστάμενο Σύστημα είναι αναχρονιστικό. Στόχος είναι με το νέο Σύστημα να ενδυναμώνεται ο εκπαιδευτικός, να

επιβραβεύεται για το έργο του, αλλά και να δίνονται ευκαιρίες βελτίωσης. Ευελπιστώ ότι αυτή τη φορά η προσπάθεια θα στεφθεί με επιτυχία, ώστε να αποκτήσουμε ένα αξιόπιστο Σύστημα Αξιολόγησης.

-Η αναδιοργάνωση της Ειδικής Εκπαίδευσης είναι θέμα που σας απασχόλησε και φέτος. Ποιοι οι σχεδιασμοί του Υπουργείου προς επίλυση προβλημάτων που παρουσιάζονται;

Η Ειδική Εκπαίδευση αποτελεί μία από τις προτεραιότητες του Υπουργείου και αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερη ευαισθησία, γι' αυτό εξάλλου ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξήγγειλε, τον περασμένο Οκτώβρη, διάλογο με όλους τους φορείς, για τον εξορθολογισμό και αναβάθμισή της, με απώτερο στόχο τη μετάβαση στην ενιαία/συμπεριληπτική εκπαίδευση.

Τις μέρες αυτές ολοκληρώνεται ο πρώτος κύκλος διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκομένους και αναμένω τις επόμενες εβδομάδες τη γραπτή κατάθεση των απόψεών τους. Στο πλαίσιο του διαλόγου συζητούνται θέματα που αφορούν την όλη πορεία των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα, τις εύλογες προσαρμογές, την αναγκαιότητα κατάλληλης επιμόρφωσης, τη διαδικασία πρόσληψης και τα προσόντα των σχολικών βοηθών/συνοδών και την αποτελεσματική συνεργασία με άλλα συναρμόδια υπουργεία/υφυπουργεία και υπηρεσίες.

Στόχος είναι η καταγραφή και κωδικοποίηση πρακτικών μέτρων βελτίωσης, τα οποία, σε πρώτη φάση, θα αρχίσουν να υλοποιούνται από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο.

Όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό των σχολικών μας μονάδων. Τι περιλαμβάνει ακριβώς;

Το θέμα της ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών και της ανάπτυξης από τους/τις μαθητές/μαθήτριές μας των απαραίτητων ψηφιακών δεξιοτήτων, θεωρείται ουσιώδες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, όπως και για την κοινωνική ανάπτυξη ευρύτερα. Προς αυτή την κατεύθυνση, τον περασμένο Ιούνιο υπογράψαμε σύμβαση, στη βάση προγραμμάτων που περιλήφθηκαν στο Σχέδιο Ανάκαμψης κα Ανθεκτικότητας από την προηγούμενη Διακυβέρνηση για λειτουργία Κέντρου Τεχνικής Υποστήριξης και για προμήθεια εξοπλισμού με τη μέθοδο της ενοικιαγοράς. Η σύμβαση αυτή, ύψους €9 εκατ., αφορά σε ένα από τα μεγαλύτερα έργα του Υπουργείου για τον ψηφιακό μετασχηματισμό και χρηματοδοτείται από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Παράλληλα, προωθούνται και άλλες συναφείς δράσεις, οι οποίες επίσης χρηματοδοτούνται από το ίδιο Σχέδιο, όπως η επιχορήγηση των ευάλωτων ομάδων μαθητών/τριών για απόκτηση φορητών υπολογιστών και ταμπλετών, η επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε θέματα απόκτησης ψηφιακών δεξιοτήτων και ο μετασχηματισμός των Αναλυτικών Προγραμμάτων με

την ανάπτυξη υλικού για μαθήματα STEM (Επιστήμης, Τεχνολογίας, Μηχανικής και Μαθηματικών).

-Κατά καιρούς είδαμε Υπουργούς που βρίσκονταν στη δική σας θέση να μην έχουν και τις καλύτερες σχέσεις με εκπαιδευτικές οργανώσεις και οργανωμένους γονείς. Οι δικές σας σχέσεις ποιες είναι; Υπάρχει τακτική επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ σας προς επίλυση σημαντικών θεμάτων;

Όπως γνωρίζετε, προέρχομαι από τον χώρο της εκπαίδευσης, άρα θεωρώ ότι μπορώ να αντιληφθώ καλύτερα τις εισηγήσεις και τα αιτήματα που υποβάλλονται από τις εκπαιδευτικές οργανώσεις και από άλλους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και τους λόγους για τους οποίους υποβάλλονται, έτσι ώστε να μπορεί να υπάρξει καλύτερη συνεννόηση. Πιστεύω ότι, μέσα από τον διάλογο, μπορούν να βρεθούν οι καλύτερες δυνατές λύσεις προς όφελος πάντοτε των παιδιών μας και στη βάση παιδαγωγικών κριτηρίων. Αυτός, λοιπόν, είναι και ο λόγος που επιδιώκω τη συνεχή επικοινωνία και συνεργασία με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις, τους οργανωμένους γονείς, όπως και με τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους φορείς. Σίγουρα θα υπάρξουν διαφορετικές απόψεις αλλά η βούληση για επίλυση ζητημάτων είναι έντονη προς το καλώς νοούμενο συμφέρον των παιδιών.